

Мр Предраг Поповић*,
Миодраг Гајић**

Апстракт: Незамисливо је говорити о правилном схватању и сазнању суштине и циља правне норме, а посебно института, без схватања услова и узрока који су довели до њиховог успостављања. Сви кривичноправни институти вуку коријене од давнина, односно од првобитне људске заједнице. У вези с тим, неопходно је да се сваки институт па и тешка крађа прво проучи кроз његов историјски развој. То је и разумљива чињеница без које се не може схватити ни оцијенити мјесто, значај и улога тешке крађе у савременом кривичном законодавству. Један период у развоју људског друштва је и стари вијек, који је претеча развоја друштва, а самим тим и кривичног права и његових института. У овом раду ће бити приказан начин инкриминације поменутог кривичног дјела у државама старог вијека.

Кључне ријечи: правна норма, кривично право, стари вијек, тешка крађа.

УВОД

Кривично дјело тешке крађе има дугу традицију и заузима важно мјесто у правној науци и пракси уопште. Бројност, тежина и друштвена опасност коју представља ово кривично дјело захтијева посебну пажњу науке кривичног права и праксе уопште. Пошто се наведено дјело односи на покретну имовину која је у државном или приватном власништву, отуда је за ову проблематику и велики интерес друштва. Тај интерес друштва датира још од првобитних људских заједница (Поповић и Вујић, 2015: 463). "Настанак државе као организоване форме друштвеног живота доводи до појаве права као средства за заштиту интереса владајуће класе те државе" (Нешић, 1995: 26). Из тог произилази да су криминалитет и кривично право двије историјске друштвене појаве које

* Висока школа унутрашњих послова, Универзитет у Бањој Луци; e-mail: pre-drag84@yahoo.com.

** Јединица за подршку, Бања Лука, e-mail: miodrag1984gajic@hotmail.com.

су нужно повезане и као такве имају исти крајњи узрок свог настанка. Кривична дјела представљају за друштво највећу опасност (Мрвић-Петровић, 2009: 12). Самим развојем друштва и настанком права, дошло је до детаљнијег сагледавања и прецизнијег одређења кривичних дјела, а самим тим и тешке крађе. За ово кривично дјело се на неки начин може рећи да је старо колико и сама цивилизација. Прве расправе и размишљања о криминалитету уопште налазимо у дјелима античких филозофа Платона и Аристотела, који су се поред питања друштва и државне организације бавили казнама и узроцима криминалитета (Марковић, 2010: 56). Поред њих, о криминалитету је говорио и римски филозоф Цицерон, који је сматрао да је један од главних узрока криминалитета некажњавање. Најчешћи, а уједно и најопаснији облик угрожавања имовине јесте криминалитет (Даничић, 2006: 691). Дакле, из тог се јасно види база настанка свих наука и научних дисциплина које се баве кривичним дјелима, па и тешком крађом.

Кривично дјело тешка крађа представља изузетно значајан институт кривичног права. То је и разумљиво, из тог разлога што је овај институт стар готово колико и само друштво, а данас представља једно од најзаступљенијих кривичних дјела у свијету. У правној историји дуго се биљеже различити облици тешке крађе (квалификовани облик крађе). Практично од самог формирања првобитних људских заједница и саме државе штити се имовина као њен значајан фактор, па се тако и ово дјело појављује веома рано у историји цивилизације. Због тога се често каже да је ово кривично дјело старо колико и сама цивилизација. Овај институт је кроз историју доживљавао различите промјене. Он се у почетку стидљиво појављивао уз кривично дјело крађе, без свог јасног идентитета, до једног сасвим модерног, у потпуности самосталног института у садашњем кривичном законодавству, који има значајну примјену у савременом свијету. Дакле, да би се дошло до једног модерног института тешке крађе морао је проћи извјестан период развоја људског друштва од његовог почетка па све до данас. У античко доба, нека од кривичних дјела против покретне имовине била су у великој мјери заступљена, а за нека се досад није ни знало. То је и разумљиво, јер је степен друштвеног развоја био на знатно нижем нивоу него што је то данас. Тако, на самом почетку, у одредбама старих законика, управо из наведених разлога за тешку крађу се није знало, тј. она није била самостални институт, пошто је садржавана у оквиру крађе. То значи да су унутар крађе обухваћени неки модерни облици тешке крађе. Такође, у различитим периодима су постојале и различите санкције. Нпр. за украдене плодове по закону од 12 таблица била је предвиђена смртна казна и сл. У овом раду ћемо приказати како се ово кривично дјело инкриминисало у старом вијеку, тачније државама које су обиљежиле стари вијек и које представљају претечу развоја модерног друштва.

Државе које су обиљежиле стари вијек биле су: Ур, Ешнона, Вавилон, Египат, Стара Грчка, Стари Рим и сл. Ове државе су имале законе којима су се штитили њихови интереси и интереси њиховог народа.

СТАРИ ВИЈЕК

Стари вијек је трајао од формирања првих држава у IV миленијуму прије нове ере све до V вијека нове ере, односно до пропасти старог Римског царства. Овај период је познат по томе што су тада настале велике империје, које су стварале прве писане законе. Ти законици се одликују великом разнородношћу у погледу регулисања материје, пошто ту долази до мијешања института различитих грана права (грађанског, кривичног и сл.). Ипак, постоји мали број законика који систематизују одређене материје, и независно и цјеловито регулишу поједине институте. Кривично законодавство практично је у зачецима, гдје се најчешће регулише посебан дио материјалног кривичног права и неки институти процесног законодавства, мада је већи број института још увијек регулисан обичајним правом.

Такође, битно је напоменути да се у том периоду тешка крађа не појављује као самостални институт, већ се често подводи под појам крађе. Оно што је интересантно јесте чињеница да ниједан законик не дефинише појам крађе, већ само неке посебне случајеве крађе. Овдје се са сигурношћу може рећи да је крађа регулисана обичајним правом, а да законодавац практично регулише само посебне облике овог кривичног дјела прописујући тежу или блажу казну од казне предвиђене обичајним правом. Дакле, јасно је да законодавци старог вијека, и поред тога што нису познавали институт засебне тешке крађе, у законике уносе најчешће тешку крађу, прописујући тежу казну од оне која је предвиђена обичајним правом. Такође, они предвиђају и неке блаже облике крађе, прописујући блажу казну од оне која је предвиђена обичајним правом. "Другим речима, крађа је предвиђена обичајним правом и није дефинисана законцима старог века, па се законодавна активност ограничава само на ситуације где треба изрећи строжу или блажу казну од оне која је предвиђена обичајним правом, због већег или мањег степена друштвене опасности" (Трешњев, 2005: 6). Тако се, због претходно наведене чињенице (да се за поједине облике крађе прописује тежа казна због већег степена друштвене опасности) указује да ове крађе представљају тешке крађе. Због непостојања извора о томе какве су казне биле прописане обичајним правом за крађу, нисмо у могућности на поуздан начин утврдити који од прописаних дјела крађе представљају тешку крађу, а који ситно дјело крађе.

ИНКРИМИНАЦИЈА ТЕШКЕ КРАЂЕ У ДРЖАВАМА СТАРОГ ВИЈЕКА

Државе које су се јавиле у старом вијеку јесу: државе старог истока (Египат, Вавилон, Индија, Кина, Сирија, Феникија, Персија, Старојеврејска држава, Хетитска држава), Стара Грчка и Стари Рим. Државе старог истока настале су у периоду од IV миленијума прије нове ере до I миленијума прије нове ере. Ове државе најчешће су настајале у долинама ријека: Нила, Еуфрата, Тигра, Инда, Ганга, Јанцејанга, Жуте ријеке (Хоангхо) и др., из разлога што је на тим мјестима земљиште најплодније за развој земљорадње и сточарства, те се на тај начин друштво заштитило од глади. Ове државе су се формирале споро и њиховом настајању претходио је доста дуг период, у коме је долазило до уједињења мањих градова-држава. Ипак, ове државице нису дуго могле да опстану. Због пораста броја становника у тим малим градовима јавила се потреба за проширивањем обрадивих површина, које су се стварале на удаљенијим мјестима, много даље од ријека, што је довело до стварања иригационих система и наводњавања из великих ријека, а уједно и до повезивања мањих државица, које су заједно учествовале у тим радовима. Дакле, то доводи до стварања великих држава са јаком централном влашћу. Најпознатији закони тог доба били су *Ур-Хаммуов законик*, *Билаламов законик* и *Хамурабијев законик*.

У држави и граду Уру настао је *Ур-Хаммуов законик*. Творац овог законика је Ур-Хамму, оснивач треће династије државе и града Ура, који је владао од 2111. до 2094. године прије нове ере. Законик је написан на плочици формата 20 x 20 центиметара, сумерским језиком. "Законик се састоји од Увода (у којем краљ говори о својим заслугама и томе како га је Бог Нанна на наговор Ана и Ен-Лила поставио за поглавара града Ура) и Закона исписаних са спољашње стране плочице" (Трешњев, 2005:7). Када се узме у обзир садржина овог законика, јасно се види да он слиједи сумерско обичајно право. Нажалост, сачуван је само један мали дио овог законика, и то мало увода и једва двадесетак прописа (Вишић, 2003: 127). Ту се види да не постоји ниједно кривично дјело учињено на штету имовине.

Мирољубиви владар Ешноне (града-државе у подножју ријеке Дијале) Билалам, донио је законик, који је написан акадским језиком на двије плоче и који је у потпуности очуван. *Билаламов законик* је по својој садржини доста сличан *Ур-Наммуовом законуку*. У овом законуку заступљено је неколико одредаба које се односе на заштиту имовине. То се јасно види у члану 6. овог законика који гласи: "Ако човјек... узме у посјед брод, платиће десет шекеља сребра" (Трешњев, 2005: 8). Овдје се не може са сигурношћу утврдити да ли се ради о крађи брода или евентуално неким гусарским акцијама чији је циљ заузимање брода.

Даље, предвиђено је да човјек ухваћен у кући мушкенума¹ дању треба да плати десет шекеља сребра. Уколико буде ухваћен ноћу, има да се убије (члан 12). Такође, предвиђено је да човјек који је ухваћен у пољу мушкенума у крађи љетине дању мора да плати десет шекеља сребра, уколико се ухвати да то ради ноћу, треба да се убије и не смије да умакне жив (члан 13). Из свега овог се јасно види да су све ове крађе биле регулисане обичајним правом, пошто овај законик регулише крађу извршену према мушкенумима, а не на штету државе, цркве и виших друштвених сталежа. Ту се такође, крађа као кривично дјело не дефинише. Оно што је овдје интересантно јесте да су нека понашања у тијесној вези са крађом (чланови 40. и 50. овог законика). Предвиђена је и ситуација да се човјек, ако би купио роба, робињу, говече или неко друго процјењиво добро, а правно не може установити продавца, сматра лоповом (члан 40). Даље, ако управитељ, надзорник ријеке или неки други службеник, ухвати или из двора или од мушкенума одбјеглог роба, одбјеглу робињу, одбјегло говече, одбјегло магаре и не врати га, већ га задржи у својој кући, двор га може тужити за крађу након седам дана (члан 50). Овдје се јасно види да није у питању кривично дјело крађе, већ је ријеч о кривичном дјелу прикривања. Међутим, пошто законодавац ово противзаконито понашање не познаје као засебно кривично дјело, он га повезује са кривичним дјелом крађе.

Хамурабијев законик је донесен за вријеме владавине Вавилонског цара Хамурабија (1709–1669. п.н.е), по коме је и добио име. Овај законик је написан на акадском језику, клинастим писмом. Он представља мјешавину старог обичајног права, неких норми ранијих сумерских правних зборника и неких одредаба новог законодавства. Такође, он обухвата облигационо, брачно, породично, наслеђно, кривично и процесно право (Николић и Ђорђевић, 2002: 10). Хамурабијев законик предвиђа да уколико неко украде божије или дворске ствари из храма или двора, као и они што од њега украдено приме, морају да се убију (члан 6). Уколико би неко украо говече, овцу, свињу или барку, с тим да украдено припада Богу или двору, давао би тридесет троструку вриједност украдене ствари, затим ако припада мушкенуму, давао би десетоструко, а уколико лопов није имао да плати, он би се лишио живота (члан 8). Уколико би неко украо туђег недораслог сина такође би се убијао (члан 14). Даље, када би неко без знања господара баште, у туђој башти одсјекао дрво, платио би

1 Мушкенуми су припадници средње класе који су уживали повластице у погледу имовине, али не и у поштовању властите личности, јер су и даље припадали храму који их је ослободио.

пола мине сребра, а ако се у нечијој кући појавила ватра и неко ко дође да гаси, том приликом својину господара куће узме, кажњавао се бацањем у исту ватру (чланови 59 и 25).

Поред наведених законика који су имали велики значај у развоју института кривичног права, велики значај имају право Египта, Старе Грчке и Старог Рима. То је и разумљиво, пошто је ријеч о првобитним организацијама друштва и претечи развоја цивилизованог друштва.

У египатској хијероглифској правној заоставштини недостају клинописни зборници права. Највећи разлози недостатка правних текстова из Египта јесу спаљивање библиотеке у Александрији, као и то што се писало на папирусу (јако осјетљивом материјалу), који се далеко теже могао очувати за разлику од глинених плочица. Из тог разлога нам није остала ниједна кодификација па чак ни поједини закони. Оно што је забиљежено јесте да је прве законе донио Менес. Након њега се много касније као успјешни законодавац јавља Рамзес II, док грчки извори тврде да је то најплоднији цар Бокхорис у VIII вијеку прије нове ере. Њему се приписује зборник права у осам књига. Ипак, ништа од тога није сачувано до данас, осим грчких интерпретација појединих прописа који се приписују неким од ових фараона. У египатском праву, према свједочењу сачуваних извора, у тешка кривична дјела спадала је и крађа, нарочито крађа из гробница. За крађу, кривци су се кажњавали сакаћењем (Шаркић, 1999: 49).

Стара Грчка представља још један од најважнијих центара античке културе заједно са Старим Римом. Њен настанак и развој везује се за обале Средоземља, а поред тога она је обухватала (осим тих јужних дијелова Балканског полуострва) и многобројна егејска и јонска острва, приморско копно Мале Азије, затим обалу јужне Италије и Сицилије. Основни облик друштвеног организовања код Старих Грка био је полис (град-држава). У старој Грчкој најпознатији су: Спартанско, Атинско и Горотинско право.

Због родовско-племенског уређења које се дуго задржало, у старој Спарти је доминирало обичајно право. Писаних закона готово да и није било, односно било их је јако мало. О овим законима се веома мало зна, а сматра се да су први такви закони везани за име легендарног оснивача спартанске државе Ликурга. Сматра се да ове законе чине претежно записано и реформисано обичајно право. Спарта је у то вријеме била војничка држава и сматрало се да су Спартанци били најбољи војници тог доба. Нажалост, све гране права у Спарти су прилично неразвијене. Такође, може се рећи да је заосталост и неразвијеност везана како за право тако и за судски поступак. Оно што је интересантно јесте да се крађа није сматрала

неким нарочитим деликтом. Она се кажњавала малим казнама или се уопште није кажњавала.

Пошто су стари Атињани писали своје законе на дрвеним плочама, највјероватније из тог разлога није остао ниједан цјеловит епиграфски правни текст, укључујући ту и судске пресуде које нису сачуване. Зато о атинском праву свједоче дјела познатих филозофа, историчара и мислилаца тог времена. Посебне информације дају сачувани судски говори атинских логографа². Битно је нагласити да је овдје основно дјело против имовине крађа и она се третира као приватни деликт. Када суд оптуженог огласи кривим, он не само да враћа украдене ствари, него за казну плаћа тужиоцу двоструку вриједност украдених ствари. Уколико би лице по ноћи извршило крађу, као и крађу на спортским борилиштима, лопову који буде ухваћен, суд од дванаесторице могао је без суђења изрећи смртну казну (Аврамовић, 2003: 127).

Најстарију сачувану кодификацију у Европи представља велики текст из Критског полиса Гортине (V вијек прије нове ере). *Гортински законик* се састоји из дванаест колумни и углавном садржи норме грађанског права. Нажалост, кривичноправној материји се поклања далеко мање простора и њоме се бави у другој колумни, а надлежност обичајног права је у тој сфери веома широка (регулише основне деликте, попут убиства). За законодавца су најбитнија два деликта, и то: силовање и прељуба. Крађу као једно од најважнијих кривичних дјела против имовине у свим античким државама овај законик не познаје.

Стари Рим представља посебан центар развоја права античког доба. Традиција Рима је велика и траје од 754. године прије нове ере, када је по легенди настао град, све до 476. године нове ере, када је збачен посљедњи владар Западног римског царства. Уобичајена је подјела римске историје на четири периода: *Доба краљева* или настанка државе (траје од 754. године прије Христа до 509. године прије нове ере), *Период републике* (траје од 509. године прије нове ере до 27. године прије Христа), *Период принципата* (траје од 27. године прије Христа до 284. године нове ере) и *Период домината* (траје од 284. до 476. године или 565. године) (Станојевић, 2003: 23). У ово доба, крађа је појам који се често помињао у Старом Риму. Кривично дјело крађе (*furtum*)³ у овом периоду се јасно кристалише као засебно

2 Атински логографи су професионални писци судских говора.

3 Римљани, па и правници су појам *furtum* етимолошки изводили од ријечи *furvum* која значи: тамно, црно, због тога што су крадљивци баш за вријеме тамних ноћи одузимали ствари.

кривично дјело. "*Furtum* је одузимање туђе ствари у намјери постизања протуправне користи и то како саме ствари, тако и њене употребе и посједа" (Ромац, 1989: 343). Из ове дефиниције коју је дао *Paulus*, види се да је римски појам овог деликта знатно шири од крађе у модерном праву. Дакле, предмет одузимања не могу бити само покретне ствари, како је то у модерном законодавству регулисано, него и заузимање некретнина, присвајање ствари коју појединац већ има у детенцији (данашња утаја), затим противправно коришћење ствари (од стране депозитара и сл.), па чак и одузимање властите ствари. Из свега овога може се рећи да је појам крађе у римском праву био веома широк (Ромац, 1989: 343). Римска империја је позната по *Закону 12 таблица*. Овај закон је настао у вријеме успостављања републике, када је Рим и поред унутрашњих сукоба између патриција и плебејаца⁴ ушао у мноштво ратова који су га најприје учинили господаром Италије и Средоземља. Тада су двије комисије, од којих је прва сачињена од десетак патриција и друга чија је половина чланова састављена од плебејаца, донијеле прописе који су били изложени на форуму на дванаест бронзаних плоча. Пошто ове плоче нису преживјеле римску историју, о њиховој садржини има доста података у дјелима историчара, првника и филолога. Поменути закон предвиђа у VIII табlici да, ако неко ко краде ноћу буде убијен, с правом је убијен. Остали лопови уколико су били ухваћени на дјелу, ако су слободни, по наређењу деценвира су се бичевали и досуђивани су онима које су покрали. Уколико су у питању робови, они су се бичевали и бацали са Тарапијске стијене. За малољетнике су предвидјели да буду батинани по одлуци претора, и да изврше накнаду штете. Такође, према овом закону предвиђена је и казна за крађу – лопове су осуђивали на двоструки, а зеленаше на четвороструки износ. Уколико би се десило да татори украду ствари својих штићеника, сваки татор би одговарао за цијели износ. Када би дошло до крађе плодова, предвиђала би се смртна казна – казна тежа него за убиство. Оно што је занимљиво лежи у чињеници да је овај закон забранио задржавање украдених ствари (Трешњев, 2005: 14).

Сви ови законици у Старом вијеку говоре да је у том периоду дошло до зачетка и развоја права. Они представљају камен темељац у развоју модерних грана права.

---

4 Патрицији и плебејци су два слоја слободних грађана која су се борила за превласт у Риму. Основна разлика је у томе што су патрицији чиниле родовску организацију, док су плебејци били ван ње.

ЗАКЉУЧАК

С обзиром на све горе наведено, може се рећи да је кривично дјело тешке крађе старо као и само друштво, те да се у старом вијеку стидљиво појављивало као кривично дјело крађе. С обзиром на степен развоја људског друштва, на неки начин то је и разумљиво. Није се могло очекивати да се на самом почетку развоја првобитних људских заједница толико развије теорија и пракса кривичног права, да се одмах институт тешке крађе издвоји и егзистира засебно од кривичног дјела крађе. Овдје се са сигурношћу може рећи да је крађа умногоме регулисана обичајним правом, а да законодавац практично регулише само посебне облике овог кривичног дјела, прописујући тежу или блажу казну од казне предвиђене обичајним правом. Дакле, у овом раду је приказано како се ово кривично дјело инкриминисало у старом вијеку, тачније државама које су обиљежиле стари вијек и које представљају претечу развоја модерног друштва. Државе које су обиљежиле стари вијек биле су: Ур, Ешнона, Вавилон, Египат, Стара Грчка, Стари Рим и сл. Ове државе су имале своје законе којима су се штитили њихови интереси и интереси њиховог народа. Међутим, неке од ових држава у својим законима нису инкриминисале крађу. Тако се у држави Ур, гдје је постојао *Ур-Хаммуов законик*, од којег је сачуван само један мали дио, јасно види да не постоји ниједно кривично дјело учињено на штету имовине. За разлику од овог законика, у држави Ешнони постојао је *Билаламов законик*, који је у одређеним ситуацијама предвиђао постојање крађе и појединих санкција за њено извршење (нпр. новчана и смртна казна). Слична рјешења нудио је и *Хамурабијев законик*, који је егзистирао у тадашњем Вавилонском царству. Даље, у египатском праву, према свједочењу сачуваних извора, у тешка кривична дјела спадала је и крађа, нарочито крађа из гробница. За крађу, кривци су се кажњавали сакаћењем. У старој Грчкој најпознатији су: Спартанско, Атинско и Горотинско право. Спартанско обичајно право није сматрало крађу неким великим деликтом, и она се кажњавала веома благим казнама или се уопште није кажњавала. Атинско право сматрало је крађу приватним деликтом, гдје би крадљивац поред враћања украдене ствари морао да плати двоструку вриједност те ствари, па чак и да буде санкционисан смртном казном у зависности од случаја, док *Гортински законик* крађу уопште није познавао као деликт. И најзад, када је у питању Римско право, оно чак и дефинише сам појам крађе (који је веома широк, за разлику од данашњег), што је веома похвално ако се има у виду степен развоја људског друштва. Значајан документ у Римском праву јесте *Закон 12 таблица*, који је такође за крађу предвиђао новчану и смртну казну – у зависности од случаја. Из свега наведеног може се рећи да је стари вијек претеча и једна велика база даљег развоја кривичноправне теорије и праксе уопште.

ЛИТЕРАТУРА

- Аврамовић, С., (2003). *Општа правна историја – Стари и средњи век*, Београд;
- Вишић, М., (2003) *Законици древне Месопотамије*, Београд;
- Даничић, М., (2006). *Најчешћи облици угрожавања имовине и лица предузећа*, Безбједност, полиција, грађани, број 2/06, Бања Лука;
- Марковић, И., (2010). *Основи криминологије*, Бања Лука;
- Мрвић-Петровић, Н., (2009). *Кривично право општи део*, Београд;
- Нешић, Љ., (1995). *Кривично право општи и посебни део*, Београд;
- Николић, Д., Ђорђевић, А., (2002). *Законски текстови старог и средњег века*, Ниш;
- Поповић, П., Вујић, Д., (2015). *Крађа извршена из мржње с освртом на Републику Српску – проблеми у пракси*, Право и правда, број 1, Сарајево;
- Ромац, А., (1989). *Римско право*, Загреб;
- Станојевић, О. (2003). *Римско право*, Београд;
- Трешњев, А. (2005). *Тешка крађа у теорији и пракси*, Београд;
- Шаркић, С., (1999). *Општа историја државе и права*, Београд.

CRIMINAL OFFENSE OF AGGRAVATED THEFT IN THE ANCIENT HISTORY

Mr Predrag Popovic,*
Miodrag Gajic**

Abstract: It is inconceivable to talk about the proper understanding and knowledge of the essence and objective legal norms, especially the institute, without understanding the causes and conditions that led to their establishment. All criminal justice institutes trace their roots back to ancient times, respectively from the original human community. In relation to this, it is necessary that each Institute and the aggravated theft first studied through its historical development. It is an understandable fact, without which you can not understand even rate a place, importance and role of aggravated theft in modern criminal law. One period in the human society development is an ancient history period, which was the forerunner of the society

---

* High School of Internal Affairs, University of Banja Luka; email: predrag84@yahoo.com,

** Support Unit, Banja Luka, email: miodrag1984gajic@hotmail.com.

Кривично дјело тешке крађе у староме вијеку

development and therefore the criminal law and its institutions. In this work will be presented the incrimination way of above mentioned criminal act in the ancient states.

Key words: legal norm, criminal law, ancient times, aggravated theft.